

คำอธิบายสรุปสาระสำคัญ
พระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘

๑. ความมุ่งหมายของกฎหมาย

เนื่องจากประเทศไทยมีบุคคลหลายกลุ่ม หลายประเภท อาศัยอยู่ในประเทศไทย มีที่มาที่ไปแตกต่างกัน เช่น เป็นผู้อพยพหรือเดินทางเข้ามาในประเทศไทย เป็นผู้อยู่อาศัยดั้งเดิมหรือเกิดในประเทศไทย การกำหนดประเภทหรือคุณสมบัติของบุคคลสัญชาติไทยจึงเป็นสิ่งที่จำเป็น เพื่อให้การปกครองดูแลประเทศเกิดความมั่นคงเป็นไปด้วยความถูกต้อง เกิดความสงบเรียบร้อย มีการพัฒนาประเทศได้อย่างสมบูรณ์เป็นระบบ จึงจำเป็นที่ต้องมีกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ เพื่อกำหนดให้บุคคลที่มีคุณสมบัติตามกฎหมายได้สัญชาติไทย มีสิทธิและหน้าที่ในความเป็นคนไทยเท่าเทียมกัน ซึ่งประเภทของการได้สัญชาติไทยมีหลายรูปแบบเป็นไปตามความเหมาะสมในด้านความมั่นคงของประเทศและหลักสิทธิมนุษยชน

๒. สรุปสาระสำคัญของกฎหมาย

พระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ มีการแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๓๕) ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๓๕) ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๕๑) ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๕๕) โดยสรุปสาระสำคัญ ดังนี้

๒.๑ การได้สัญชาติไทย กำหนดประเภทการได้สัญชาติไทย ดังนี้

- ๑) การได้สัญชาติไทยโดยการเกิด (มาตรา ๗)
- ๒) การได้สัญชาติไทยโดยการอนุญาตของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด (มาตรา ๗ ทวิ)
- ๓) การได้สัญชาติไทยโดยหญิงซึ่งเป็นคนต่างด้าวและได้สมรสกับผู้สัญชาติไทย (มาตรา ๙)
- ๔) การได้สัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติเป็นไทย (มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๒/๑)
- ๕) การได้สัญชาติไทยในกรณีเป็นบุคคลที่เคยถูกถอนสัญชาติไทยหรือไม่ได้สัญชาติไทย ตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ (มาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑)
- ๖) การได้สัญชาติไทยในกรณีคนไทยพลัดถิ่น (ตามพระราชบัญญัติสัญชาติ(ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๕)

๒.๒ การเสียสัญชาติไทย กำหนดประเภทการเสียสัญชาติไทย ดังนี้

- ๑) การสละสัญชาติไทย ในกรณีดังนี้
 - (ก) ชายหรือหญิงซึ่งมีสัญชาติไทยและได้สมรสกับคนต่างด้าวและอาจถือสัญชาติของภริยาหรือสามี (มาตรา ๑๓)

/ (ข) ผู้มีสัญชาติไทย...

- (ข) ผู้มีสัญชาติไทยซึ่งเกิดในขณะที่บิดาหรือมารดาเป็นคนต่างด้าวและได้สัญชาติของบิดาหรือมารดา หรือผู้ซึ่งได้สัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติตามบิดาหรือมารดาและยังมีสัญชาติอื่นอยู่ (มาตรา ๑๔)
 - (ค) ผู้มีสัญชาติไทยและสัญชาติอื่นๆ ในกรณีนอกจากข้อ (ข) หรือผู้ที่ได้สัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติ (มาตรา ๑๕)
- ๒) การถอนสัญชาติไทย เมื่อมีพยานหลักฐานหรือการกระทำที่ขัดต่อกฎหมายตามที่ระบุไว้ ดังนี้
- (ก) กรณีผู้ได้สัญชาติไทยโดยการสมรส (มาตรา ๑๖)
 - (ข) กรณีผู้เกิดในราชอาณาจักรไทยโดยมีบิดาหรือมารดาเป็นคนต่างด้าว (มาตรา ๑๗)
 - (ค) กรณีผู้ได้สัญชาติไทยมาตรา ๗ ทวิ วรรคสอง (มาตรา ๑๘)
 - (ง) กรณีผู้ได้สัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติ (มาตรา ๑๙)
- ๓) ผู้เสียสัญชาติไทยในกรณีได้รับใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว (มาตรา ๒๑)
- ๒.๓ การกลับคืนสัญชาติไทย ในกรณีดังนี้
- ๑) ผู้มีสัญชาติไทยและได้สละสัญชาติไทย ในกรณีได้สมรสกับคนต่างด้าว และได้ขาดจากการสมรส (มาตรา ๒๓)
 - ๒) ผู้มีสัญชาติไทยและได้เสียสัญชาติไทยตามบิดาหรือมารดา ในขณะที่ตนยังไม่บรรลุนิติภาวะ (มาตรา ๒๔)
- ๒.๔ คณะกรรมการกั่นกรองเกี่ยวกับสัญชาติ กำหนดรายละเอียด ดังนี้
- ๑) องค์ประกอบของคณะกรรมการ (มาตรา ๙/๑)
 - ๒) วาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการ (มาตรา ๙/๒)
 - ๓) หน้าที่ของคณะกรรมการ (มาตรา ๙/๓)

หมายเหตุ – คำอธิบายนี้มีขึ้นเพื่อประโยชน์ในการเข้าใจสาระสำคัญของกฎหมายเท่านั้น ส่วนการจะปฏิบัติตามกฎหมายให้เป็นไปอย่างถูกต้องนั้น ประชาชนจะต้องศึกษา ทำความเข้าใจ ตรวจสอบและยึดถือตัวบทกฎหมายเป็นสำคัญ